

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25 „

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrence št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglašni in omenili se račune po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Naročnine, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Torrence 12. Odprište reklamacije so proste poštnine.

Ruska srednjeazijska železnica.

Svedoki smo velikih, neizmerno velikih napredkov v našej dobi. Podjetja, katera so se nam zdela še pred malo leti popolnoma nemogoča, pretvarjajo se danes v dejanje. K takim podjetjem spada tudi odprtje srednje Azije evropske prosveti. Kjer še pred dvajsetimi leti ni bilo varno življenje nobenega Evropejca, kjer je bil še vrhovni zakon pestno pravo ali pravica močnejšega, kjer je poganjala sužnjost še bujno cvetje: tam se snuje danes redno meščansko življenje, in žvižg lokomotive oglašja velik prevrat v javnem in družabnem življenju. V 27. dan maja meseca, v dan kronanja ruskega carja, ustavil se je prvi železniški vlak o poludne v Samarkandu, kamor je došel čez Bucharsko od pobrežja kaspiskega jezera; postaja, kjer je bil navdušeno pozdravljen, stoji pri grobu Tamerlanovem. Kako važna je ta vest, dohajajoča nam iz Peterburga, vest, ki bi se bila zmatrala še pred 10 leti za blaznost! Nad grobom pridobitelja in premagovalec sveta, katerega vojske so širile grozo po Ruskem, Perziji in Turškem, po Indiji in celo po Kitajskem, sezidana je postaja, katera nekdanj bojevito srednjo Azijo spaja s prosvetljenim svetom.

To je velevažen zgodovinski dogodek, ki kakor se slavnostnim aktom izvršuje eno dobo človeške, a v prvi vrsti slovanske zgodovine. Ta Azija, skozi katero sopiha sedaj ruska železnica, bila je, ki je s svojimi vojskami preplavljala skoro vso Evropo. Iz onih po neizmernih puštinah branjenih dežel vspali so se vojni roji na omikani svet, širili smrt in grozo povsod. Od tam so prihrumeli Mongoli, ki so si bili podvrgli Rusijo in katere je premogel na Moravskem Jaroslav. Od tam so izrožili Turci, preplavili Malo Azijo, Balkanski polotok in ogroževali srednjo Evropo. Tam so navstale tudi orde Džingiskana. Od tam izšel je Tamerlan, katerega sedež je bil in ostal Samarkand, kjer je kopicil neizmerne zaklade, sužnje in najkrasnejše žene Evrope, Azije in Afrike. Večni in nepretrgani boj s temi ordami mongolskimi, tartarskimi in turškimi — to je dober del zgodovine minulosti ruskega naroda. V

teh bojih zedinila in ukrepila se je Rusija, katera vedno napreduje.

Chiva, Buhara, Turkestan, Kokand, Tekinsko in druge srednje-azijske zemlje so danes pod rusko oblastjo. Ne brezvodne puščave, ne smrtonosni viharji, ni solčna vročina, ni divje zakletega sovražnika (katerega so tudi Angleži podpirali) ni zabranila Rusom pristopa v te dežele. Sedaj so se jim te zemlje podvrgele in Rusi slave to pokorenje z odprtjem železnice do Samarkanda, ki je bil nekdanj strah trem delom sveta.

A ne samo to zgodovinsko sliko, odprtje te železnice nam vzbuja še druge misli. Ta železniška proga ima tudi svojo politično in gospodarsko važnost. Ako bi za sedaj tudi ta ogromna železnica ne nosila Rusiji dobička, je vendar neizmerne pomena za gospodarski razvoj najbližje bodočnosti! V teh zemljah širi se še le sedaj prva prosveta. Še ni doraslo prvo pokolenje nove dobe, ki znači popolen prevrat za te zemlje in vendar se kaže že povsod razcvet poljedelstva in drugih plodnih del. Uže sedaj so razsežno pokrajino nad Jaksartom, Amu Darjo in Mervom, ki so bile prej puščave ali močvirje, pridobljene zopet poljedelstvu. Kaj bode še le, ko se bode še v bodoče napredovalo v tem zmislu? —

Srednjeazijska železnica je dolga 1343 vrst, t. j. mnogo daljša nego proga z Dunaja v Solun! Zidana je skozi puščave, v katerih ni ne vode ne drevja ne drugega materiala za zidanje. Čez reko Amu Darjo postavili so Rusi most dolga 3 1/2 vrste (blizu 4 kilometre.), ki je večji del železen, en del pa lesen. Vse gradivo morali so voziti iz Rusije, od tam staviti vodo-vode itd. in vendar je bila ta ogromna železnica vkljub vsem zaprekam dozidana v treh letih in za razmerno jako nizko ceno 43 milijonov rubljev! Da je to velikansko delo bilo tako hitro in tako ceno izvršeno, zahvaliti se je ruskim vojakom, ki so pod vodstvom generala Anenkova sezidali sami vso železnico.

Angliji škodi ta železnica, kakor bi bila zgrubila eno vojsko; kajti Rusija je do sedaj dobivala skoro ves bombaž deloma iz Anglije, deloma iz Amerike ter potrosila za to na leto na 50 milijonov rubljev. Sedaj bode dobivala po mnogo nižji ceni in krajši poti bombaž iz Merva, svojega posestva v srednji Aziji. Merv

je bil uže v starih časih ena najplodovitejših dežel sveta. Ko so jo Rusi dobili v oblast, bila je ta zemlja uže vsa zapuščena; kanali, ki so nekdanj namakali deželo, bili so podrti in zasuti, polja opustošena. A Rusi so se prijeli dela, sezidali bodo kar je bilo podrtega in dežela bode zopet cvela in rodila. Samo v Mervu bodo lahko pridelali toliko bombaža, kolikor ga Rusija potrebuje! Osnovala so se v teh deželah uže društva za pridelovanje in izvažanje bombaža. Izvoz je nenavadno hitro rastele še pred, dokler so bombaž nosile karavane v Rusijo; lahko si je zatorej misliti, kako se bode obrt razvijal sedaj, ko je dozidana železnica!

A ne samo v gospodarskem oziru Angležem škodi ta železnica; tudi v političnem pogledu, kajti Rusi so sedaj na vratih Indije. V malo dneh spravijo lahko silno vojsko na meje angleskih posestev, dočim imajo Angleži dolgo in težavno pot do ruske meje. Sedaj bodo morali Angleži pomnožiti svojo vojsko v Indiji in to stane veliko denarja. Rusi pa ne bodo zakrivali svojih namenov, oni silijo dalje, dalje do morja. Tu ne bode več mnogo prepira, kdo naj bode gospodar v Afganistanu, Rusija si ga eden dan ali drugi prisvoji, potem pa si božeta Rus in Anglež v Aziji soseda. Rusijo bode potem malo stalo zanetiti v Indiji upor proti Angliji, to Angleži dobro vedo, zato bodo rajše odjenjali malo v Evropi ter ne bodo več pobijali na tak način kakor do sedaj ruski uplivi na Balkanu. Sedaj, ko je dozidana srednjeazijska železnica, dobilo bode tudi balkansko vprašanje drugo lice in dogodi se lahko, da se bode reševalo še ob indijske meji.

Govor državnega poslanca Karola Kluna

v 223. državnozborni seji dne 1. maja 1888.

Visoka zbornica! Kadar kak govornik z desne strani povsem ne odobrava odredbe in naredeb vlade, se mu od nasprotne strani tako rado očita, da bi prav za prav moral se uvrstiti med opozicijske govornike. Pri obravnavi o naučnem budgetu bi to očitjanje zadevalo skoro vse govornike in med drugim tudi mene. Zaradi tega si usojam uže naprej omeniti, da nečem pobi-

jati nobene postavke naučne uprave, temveč s hrepenenjem želim onega časa, ko bi bilo morda mogoče pogrešati znatne troške, ki se dosedaj zahtevajo za vojni budget, da bi je tem uspešneje porabljal za namene narodne omike in prosvetljenja. To me pa nikakor ne ovira odločno obračati se proti naučnemu ministru in izjaviti, da nemamo jaz in somišljeniki moji in, kakor lahko posnamete iz dosedanjih govorov, tudi druge skupine visoke zbornice, nikakega povoda biti zadovoljni s sedanjo naučno upravo. (Prav res je! na desnici.) in sicer zaradi tega ne, ker za najpravičnejše zahteve in težnje prebivalstva, katero zastopamo, ne kaže nikake dobrohotnosti, ter se zanje prav nič ne briga.

Mi smo v tej visoki zbornici leto za letom pri raznih priložnostih izjavljali želje svoje, zahtevali nismo nikakih koncesij, nikakih posebnih ugodnostij in predpravie, temveč le v najskromnejših oblikah naše dobro pravo, katero je pač dovolj drago kupljeno z našim denarnim in krvnim davkom in tudi zajamčeno v državnih osnovnih zakonih, pa učna uprava se vendar ni zmenila zanje, nikakor še izpolnila, četudi jo je visoka zbornica s tem krepko podpirala, da je vsprejela resolucije, katere smo predlagali. (Prav dobro! na desnici.)

Morda bi več dosegli in gospodu naučnemu ministru bolj imponovali, ko bi sedeli na levi strani te visoke zbornice (Odobranje na desnici. — Čujte! in veselost na levici) ter po vzgledu, ki se je nam dal pri prvem branju zakona o akademskih družtvih poslušali se najtrših besed in napadali vsemogoče osebe.

Pri vsej britkosti, ki jo moram čutiti, ko se tako prezira narod slovenski in zastopniki njegovi, bi vendar ne mogel v visoki zbornici proužročiti tacihih prizorov, kakor so se tedaj vršili pred našimi očmi, ki se gotovo neso strinjali z dostojnostjo visoke zbornice, ter neso bili primerni dostojnosti ednega člana vlade.

Nekateri listi, ki imajo zvezo z naučno upravo, trdijo, da tedaj po pravici, da se kaj takega še ni pripetilo v nobenem parlamentu na svetu; a v tem pa neso imeli nikakor prav, da so dogodke, ki so se vršili pred našimi očmi, in katere je po vrhu še gospod poslanec Pernerstorfer dne 28. februarja v „Deutsche Zeitung“ potrdil, kar tajili in desnici te visoke zbornice očitali, da jih ni zavrnola, kakor

PODLISTEK.

Medtedensko pismo.

V Pulji na sv. Medarda dan.

Slabi, hudi časi prišli so nad nas uboge možke; dan današnji moral bi človek biti zajedno finančni in narodno-ekonomski ženij, da bi izhajal s svojimi skromnimi dohodki. Le pomislite: Hrana draga, obleka draga, stanovanje draga, perice zahtevajo vsak dan več — in to mi prav čisto nič ne ugaia, in naj je perica še tako lepa, — žganje se bode podražilo, in — in to je najhujše zlo med vsemi zli — smodke so se uže podražile. Potem pa naj bi bil človek pri dobri volji, pri dobrem „hamurji“, kakor bi Dunajčan rekel.

In če uže naletajo na naša pleča neizprosne usode udarci, da bi vsaj našli sočutja okolo sebe! Kaj še! Ubogi možki v teh hudih stiskah niti te tolažbe nima, da bi ga kdo miloval. Le pogledjte jih, naše ženske — jaz povem prav naravnost, da meni so se do cela zamerile —: vsakej lahko berete grdo triumfujočo škodoželjnost na smehljajočem lici. Prav je — odgovorila mi je prva, katerej sem povedal srce pretresujočo vest o podraženih smodkah; prav je, odzvala se je druga, tako tretja, tako četrta itd. itd. Kaj je našemu finančnemu ministru do tega, da je zgubil toliko

prijateljev, ko si je pa pridobil neštivilno prijateljic. Kdo ve, da ni izšla nesrečna ta naredba vsled inicijative naših ženskih?! Sicer ne bi hotel koga neosnovano sumničiti, ali vrag je vrag: gosp. Dunajevskemu pa le nič ne zaupam — Poljaka srce se kaj rado vname v očigled lepe ženske. In ženske so vse lepe; če ne verujete, pa vprašajte vsako posebej!

Pač, pač, jedno sem vendar-le slišal, da se je jezila. A ne prenaaglate se: nikar ne mislite, da se je jezila zato, ker so se smodke podražile — jezila se je zato, ker so se premalo podražile. Kaj 1/2 krajcarja dražje, po goldinarji, po goldinarji naj bi bile — rezonovale je brezsrčna ženska. In ko sem se drznil prav pohlevno ugovarjati, ko sem nekaj govoril o potrebi, o stari navadi — tedaj bi bili morali videti, kako me je pogledala! Pogled ta povedal mi je bolje, nego bi mogle besede povedati, kako bi ta ženska tiranizovala moža, ako — bi ga imela. Hvala Bogu, da ga nima! Jaz se sicer principijalno ne utikam v ljubezenske, srčne, ženitvene, in kar je več družih tacihih kočljivih afär, a tej ženski bodem pa intrigoval. Ne bode ga dobila moža, ne, primojdunaj da ne! Ker meni se vsak možki usmili, in če je prav moj sovražnik, ako mora v sužnost!

Pogledjte vendar, kaka čenča sem jaz! Čenčam in čenčam, a na to, kar sem hotel povedati, pa pozabim.

Gospod urednik, poznate li igro „marriage“? To je menda francoska beseda, kaj ne? Ali francosko gori, francosko doli: Slovenci so do malega vsi hudi „marjašerji“. In zato vem, da tudi vi poznate lepo to igro. O marjašerjih v Puljskeji čitalnici hotel sem edno reči. To so vam tipi in originali, kakeršne vidimo po vseh družtvih naše Slovenije. Ob nedeljskih popoldnevih pokažejo se ti v svoji originalnosti; to so ti izborni humoristi, ne da bi sami o tem zablili — pravi neprovoljni komiki. Ako se hočeš prav od srca smijati, le stopi v nedeljo popoldne v našo čitalnico. Kmalu po kosilu pride prvi. Časopisov niti ne pogleda, pač pa sede hitro za igralno mizo. Na mizi leže uže pripravljene karte. Karte krčevito v roki držeč pogleda zdaj na stensko uro, potem pa skozi okno, ako morebiti uže kdo gré. Potem sede zopet, ter poklada karte po mizi: „asa“, potem desetto, kralja, damo in tako dalje lepo po vrsti; potem sestavlja s kartami razne igrijske kombinacije in mrmra: sapermet, to bi bil lep „durhmarš“. Kmalu se odpro vrata in prvemu došlecu se zvedri lice: v sobo stopi vedno veseli Štefan glasno pozdravljajoč: Dober dan, kranjski bataljon, kaj je novega!? „Naredi-eno v dveh!“ — „Pa dajva!“ — In drugi došlec se usede nasproti prvemu. Igrata pa le vsak z ednem očesom, drugo je neprestano obrneno proti vratom. In res prisopihla kmalu dolgi „šior Pepi“.

Videč ona dva sama igrati, vpraša skrbno: Kaj sta sama, ni četrtega? Potem igrajo v treh. In zopet se odpro vrata. Matevž z lepo palčico v roki je tu. „Dober dan, gospodje“ — in Matevž sede poleg treh igralcev. „Kaj, naredimo eno v štirih?“ — pozove ga veseli Štefan. — „Pa dajmo!“ —

Sedaj še le začne prava igra, ker začno „kralja klicati“. Proti 4 uri se pa nabere toliko „kibicev“, da so ubogi igralci kar obkoljeni. Igrajo kakšni 2 uri, skregajo se pa v tem času najmanje 30krat. Ali ta ne igra prav, ali je drugi napravil „renonce“, ali je tretji zadellil, ali je četrty izrekel mej igro nedovoljeno opazko — to so vam večne kontroverze.

Nekateri „majarji“ so vrhu tega tako hudobni, mej njimi vzlasti dolgi Toni, da še podnetijo zubelj, namesto da bi mirili in potem ni čudo, da postane včasih položaj jako kritičen: eden vpije: to ni nikaka igra, drugi plane kvisku, tretji vrže karte ob mizo in četrty od same jeze pokliče še en vrček piva. Ne preteče še dobra minuta, uže igrajo zopet mirno naprej.

Obča veselost pa nastane, ako kdo vzame kako barvo s „trumfom“, češ ker iste barve nima, — neposredno potem pa izigra ravno isto barvo, katero je hotel potajiti. Včasih se zgodi to po pomoti, včasih pa nalašč, sosebno ako igra dolgi Toni. A ta je prefrigan: ta čaka s tisto

je trebalo. Rajše naj bi bili molčali, če so pa hoteli dajati komu lekcije, obrnoli naj bi je bili nekam drugam.

Gospoda moja! Včeraj slišali ste pritožbe slovenskega prebivalstva na severu. Bodi mi dovoljeno, da naštejemo one, katere se tičejo dežel, v katerih prebiva moj narod.

Pred vsem moram z obžalovanjem kazati, kako prezira učna uprava sklepe visoke zbornice (Tako je! Čujte! na desnici), kar nam na nedvomni način dokazuje, kako malo veljave ima pri njej parlament. V tej visoki zbornici sklenole so se opetovano resolucije, ki visokej vladi nujno pokladajo na srce, da srednje šole in učiteljska v južnih kronovinah tako uravna, da bode moglo slovensko, oziroma italijansko in hrvatsko prebivalstvo dajati otroke svoje izobraževati v materinščini.

Kar se tiče osnove slovenskih paralel, — je prejšnji učni minister izjavil v budgetnem odseku, da hoče počakati, kako se obnese poskus v Ljubljani in bode po tem postopal v drugih deželah. Kakor je sedanjí gospod naučni minister uže lani v budgetnem odseku priznati moral, se je poskus dobro obnesel. Toda ministrova beseda se ni uresničila. (Odobranje na desnici.) V Mariboru, Celji, Gorici, Trstu, Pazinu se še neso osnove slovenske, oziroma hrvatske in italijanske paralele, in zagadel je budgetni odsek letos zopet ponoviti moral dotično resolucijo. —

Denes stojimo zatorej onde, kjer smo uže bili pred leti, a prav za prav smo še na slabšem, kakor poprej (Tako je! na desnici.), ker se nam je vzdelovalni zavod, ki je bil samo za slovenske učence: spodnja gimnazija v Kranji.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Prestolni govor, s katerim je cesar sprejel delegacije v Budapešti slove:

„Srčno Me zadovoljava izraz o vašem vernem mišljenju. V onih mesecih, odkar sem vas zadnjič videl zbrane okolo Sebe, se ni politični položaj znatno promeni. Globoko me je dirnola smrt Njeg. Veličanstva nemškega cesarja Viljema, Mojega mnogoletnega prijatelja in zaveznika. Zadovoljuje Me pa, da ne manj srčne vezi, katere Me spajajo z Njeg. Velič. cesarjem Friderikom, odgovarjajo popolnoma zvezi miru in prijateljstva, ki vlada med obema državama. Odnosaji monarhije proti vnanjim oblastim so neprestano popolnoma prijateljskega značaja; a Evropi ohranjen je blagoslov miru. No ako bode ukljub temu Moja vlada, katere po vsej dolžnosti mora skrbeti za varnost naših mej in za napredovanje naših obrambenih sil, zahtevala znatne svote, je poglaviti vzrok temu v neprestanej nestalnosti političnega stanja Evrope, ker vse ostale države neprestano povečavajo svoje vojne sile in pripravljenost. Kažoč tudi Avstro-Ogerska odločnost, da z ravnimi silami in tradicijsko rodoljubnostjo brani svoje interese in interese običnega miru, vrši ona samo svojo dolžnost, in se jej bode, ako Bog

potajeno barvo do zadnjega, in mej tem govori prav obilo, da ne opazijo nepravilnega njegovega igranja.

Naš dr. Srečko — ne naš čitalniški, ampak Puljski dr. Srečko ni tako kunšten: on potaja večkrat v javnem našem življenju svojo barvo, a potem izigra hitro isto potajeno barvo in tako opazijo vsi, da je hotel nekaj potajiti — da je nepravilno igral.

Čujte! Nekega dne napiše precej dolgo „poslano“ v „Giovine Pensiero“, v katerem trdi, da je bilo društvo „Citaonica“, ko je bil on njega član, izključljivo italijansko in nemško. Nam se je ta trditev jako čudna zdela; mislili smo si: kako je neki to mogoče, da bi se zbralo toliko in toliko trdih Italijanov in Nemcev, kateri bi si ustanovili društvo, a temu društvu dali ime „Citaonica“. Naši dvomi bili so osnovani, kajti dr. Glezer v istem „poslanem“ par vrstic nižje, podira sam svojo monstrozno trditev, piše: „Da sem bil jaz vedno vnet Italjan, kaže to, da me je čitaonica uže takrat obsovala zaradi moje italijanske narodnosti“. Pomislite: Čitalnica je bila eminentno italijansko društvo in je vendar obsovala dra. Srečka zaradi njegove italijanske narodnosti. Logika in konsekvence, kje stí doma? — pri dru. Srečku ne, dasi je advokat.

C—t—č.

da, tudi za naprej posrečilo, odvrniti nevarnost, ki bi jej mogla pretiti. Z obzirom na te odnose, naloga je Moje vojne uprave, da ne zaostane v osovrševanju in jačanju Našega vojnega položaja in pripravljenosti. Kadar počnete vestno preiskovati dotične predloge Mojega vojnega ministra, ne bode izvestno prezrli, da so ti predlogi stavljeni z vsem mogočim obzirom na finančno stanje monarhije. Troški za upravo Bosne in Hercegovine pokriti bodo tudi letos z dohodki teh zemelj samih. Uverjen, da bode imeli za Svojo zadačo popolno uvidljivost in udanost, želim vašemu delu uspeha in vas od srca pozdravljam“. S temi besedami pozdravil je vladar avstrijske kakor tudi ogerske delegacije.

V nedeljo 10. t. m. slavil je hrvatski narod redko slavo. Kraljevi Zagreb sprejel e v svojih zidovih kraljeviča Rudolfa in kraljevno Štefanijo. Slavnosti, ki so se vršile o tej priliki, bile so res veličastne, njih krasota se da le težko opisati. Vse stranke bile so si složne v ljubezni in udanosti proti prestolonaslednikom. To sta visoka gosta opazila in bila sta blagemu in zvestemu hrvatskemu narodu za to hvaležna. Kako visoko ima cesarjevič Rudolf hrvatski narod v čislju, pokazal je v dveh govorih, katere je izustil 10. t. m. v Zagrebu. Prvi, kateri je govoril o polaganju temeljnega kamena za novo vojašnico glasi: „Odgovarja tradicijam in zgodovini te zemlje in tega naroda, da v simpatični vernosti in ljubezni skrbi za vojsko. Od tridesetletne vojske borili so se Hrvati na vseh bojiščih; povsod so bili hrvatski junaci (navdušeni „živio“!). Veliko števil vojskovodij in častnikov izšlo je iz hrvatskega naroda. Stotine in tisoče hrabrih Hrvatov provalilo je kri na vseh bojiščih na slavo in čast dinastije! (navdušeni živio!) Pozivljem Vas, da se z mano zložite v vzkliku, ki je tako pogostoma trepetal na ustnih tisočih vaših rojakov v odločenem času, vzkliku, ki tudi sedaj polni vsa srca: (Živio) Živelo Njegovo Veličanstvo naš car in kralj! Zadnje besede izgovoril je prestolonaslednik hrvatski. Jako lep in laskav govor je imel cesarjevič ob vsprejemu na vseučilišču, katero sta si visoka gosta ogledala. Na vseučilišču zbrali so se bili dijaki v polni opravi in z vseučiliške zastavo, kjer so s profesorji na čelu pričakovali prestolonaslednika. Na rektorjev pozdrav odgovoril je cesarjevič Rudolf tako le: „Posebno me veseli, da se mi je ponudila prilika obiskati to visoko učilišče in jaz pozdravljam rektorja magnificusa, profesorski zbor in vse slušatelje najprej srenejše. (Živio). Dana vam je prilika, da lepi, stoletja stari kulturni jezik z njegovo bogato književnostjo negujete in dalje vsorvujete! (Živio). Ob enem se vedno spominajte, da bode prejšnjemu imenu, katero nosi to vseučilišče, na čast in da tukaj stvorite mesto za gojenje starih tradicij vašega naroda: za vernost in privrženost dinastiji avstro-ogrske monarhije. (Živio.) Z neopisnim navdušenjem sprejela je vseučiliščna mladina ta prestolonaslednikov govor, s katerim priznava hrvatskemu jeziku ono pravo lepoto in vrednost, katerega mu v resnici tudi gre! Navdušenost, s katero sta bila prestolonaslednika sprejeta na vseučilišču, je je ganola in v očeh prestolonaslednice Štefanije blestele so solze radosti. Pohod mesta Zagreba jima bode izvestno ostal v spominu, kajti ob odhodu z vseučilišča zaklicala je cesaričina Štefanija rektorju: „Na svidenje, gospod rektor“. Še tistega dne zvečer ob 10. odpeljala sta se dalje v Bosno, kjer cesarjevič nadzoruje vojsko.

Vnanje dežele.

Nemški cesar Friderik III. je umrl včeraj v petek 15. junija ob 11. uri zjutraj v Potsdamu. Zgodovina se bode častno spominala njegovega imena, ker je imel trdno voljo dati svojemu narodu prostost, a ga je smrt prehitela, predno je mogel izvršiti to sveto delo.

Kako težko je Bismarku, da je moral njegov najiskrenjši prijatelj in najboljši zaveznik Puttkamer, pruski minister notranjih poslov, odstopiti, pričajo nam razni članki v kancelarjevih glasilih, kakor tudi obedi, kateri je dal knez Bismark na čast odstopajočemu tovarišu. Ta poraz Bismarka in njegove nazadnjaške stranke pozdravljajo vsi liberalni in svobodomiselní ljudje na Nemškem in drugod ter so hvaležni cesarju Frideriku, da je znal omejiti teh gospodov samovoljnost in neznosno gospodarstvo.

Ruski listi govoreči o avstrijskih delegacijah pišejo, da avstrijski diploma-

tje ne kažejo v svojih govorih več one samozvesti, kakor nekda. Vsi so tako nekam bolj tihi in pohlevnejši. Temu pa da je vzrok preobrat v notranji politiki nemškega cesarstva, kjer je pod baš umršim cesarjem Bismark izgubil velik del svojega upliva.

Na Bolgarskem je položaj prav zapleten. Ministerska kriza, katero bi vlada rada prikrivala, je čedalje ostrejša. Povod nespornostimljenja mej knezom in ministerskim predsednikom Stambulovom je afera Popova. Knez neče potrditi obzodb, Stambulov pa to zahteva, sicer žuga odstopiti. Razširjena je misel mej narodom, da Stambulov Popova samo iz osebnega sovraštva preganja ter si prizadeva ga uničiti. Stambulovo glasilo „Svoboda“ piše: „Ako knez ne potrdi obzodb Popova, mora si poiskati druge svetnike, kajti Stambulov ni bil še in ni nobenega lutka (igrača, pupa). Knez mora potrditi predloge odgovornih ministrov, ali ako ne uživajo njegovega zaupanja, sprejeti njih ostavke in zbrati si druge, kateri bi pa na vsak način morali imeti zaupanje naroda, ker bi drugače ne mogli vladati. Če bi Stambulov odstopil, odpovedalo bi se 25 višjih častnikov službi. Večina bi potem gojila nezaupanje v kneza, pa ker se strasti naroda ne dajo brzdati, podkopan bi bil uže tako omajan položaj kneza, kakor se je v svojem času dogodilo z Battenbergom in nastali bi novi nevarni zapleti. Stambulov tu prav jasno govori, rekoč, da on ne bode nikomur igrača, ampak knez bode njegova igračka. Nadalje je tudi zelo odkritosrčno priznanje, da je knezov položaj zelo omajan in vegast in da ni treba več nego s prstom migniti, da zleti Koburžan čez mejo. Videli bomo, kaj nam prinese bližnja bodočnost; govori se, da so višji krogi složni v tem, da se treba čim preje izmiriti z Rusijo.

V Italiji slavi vseučilišče v Bolonji 800letnico svojega obstanka. To je pač res izredna slavnost, na katero je narod lahko ponosen. Vse visoke šole Evrope in drugih delov sveta so se udeležile po svojih zastopnikih te slavnosti. Došle so v Bolonjo tudi deputacije dijakov iz raznih evropskih vseučilišč. Slavnostni sprejeli, katerega so se udeležili profesorji v togah in dijaki v mnogovrstnih opravah, bil je izredno lep in veličasten. Slavnosti so trajale tri dni in so se jih udeležili tudi kralj in kraljica. O tej priliki imel je profesor na tem zavodu in najboljši živoči pesnik Carducci govor, v katerem veje prav krepek republikanski duh. A tega v Italiji ne štejejo pesniku v zlo, kralj in kraljica čestitala sta govorniku. V Italiji je sprejet novi kazenski zakon, po katerem je odpravljena smrtna kazen. V prvotnem načrtu novega zakona bila je tudi smrtna kazen, odpravljena je pa na predlog poslanca Mancinija, ki se uže dolgo bori proti njej. Uže mnogo let v Italiji ne izvršujejo več smrtnih obsodbe, a sedaj so pa tudi po zakonu izključene.

DOPISI.

Iz Hrpelj 13. junija 1888. Pričakoval sem, da se od katere druge strani sporoči o tukajšnjem novem semnju; zato se mi vendar dozdeva potreba omeniti nekoliko vrstic.

Znano je, da do sedaj ni bilo v Istri mesečnega semnja, a hvala Bogu, po dolgem trudu in pričakovanju smo ga vendar dobili. —

Koliko veselje bi užival oni, ki je stvar sprožil, a edina še pravična smrt mu ni tega dovolila. Kmalu bode leto, kar mu je omenjena prestrigla nit življenja v občno žalovanje. Vsak bode uganol, koga mislim, namreč nepozabljenega g. Antona Dejak a. Kako žalostno si opazoval častiti semnar nekdaš veselja polno, a sedaj popolnoma pusto poslopje pokojnega. Marsikatera si čisto slišal milo vzdihnoti: „Oh, zakaj ni pokojni gospod mej nami!“ Druzega mu ne moremo sedaj želeči kakor iz dna srca mu zakličemo: „Bog mu daj večni mir in pokoj!“

Drugi boritelj za naš semenj je pa obče znani č. gosp. Kastelic, občinski glavar; zato mu izrekamo srčno zahvalo.

Semenj je bil prvkrat 2. junija t. l. Le tri ali 4 dni poprej je bil semenj po novinah in ustno oznanjen, i glej! vendar si se moral čuditi obilne udeležitve in živahne kupčije. Takoj po sv. maši, ki se je brala v tukajšnji prijaznej cerkvi, zbralo se je veliko ljudstva od daljnih in bližnjih krajev. Sejem je trajal do solčnega zatona in prodalo se je brez družih stvari nad 150 glav debele živine.

Omeniti je tudi, da ni še dovoljeno na tem semnju prodajati kramarskega blaga; zato se pozivlja trgovce tega blaga, naj se potrudijo stvar si pridobiti, ker se upa, da ne bode brez uspeha.

Zatorej dragi bratje Slovani! na svidenje 2. dan julija še v obilnejšem številu. Podpirajte nas, ker le s združenimi močmi lahko kaj dosežemo. Znano je, da vas Hrpelje je na državni železnici Divača-Pola in Hrpelje-Trst. Vsak se lahko pripelje od kodar mu drago s prav malim trudom do nas. Dobi se prilično dobra postrežba in po nizkej ceni.

Še nekaj! Gospodje sè železnične postaje nas vsako toliko postrežejo s kakšnim škandalom, ali pa humorjem. Tako so nas i na dan semnja postregli, kakor je bilo uže v Vašem cenjenem listu povedano. Kmalu jih pa mine humor, ker se sliši, da jim bode direkcijska „mizerer“ pela. Saj je bil vender čas, da se je ta prepolna vreča razvezala. Prosi se in želi, naj bi se nam nadomestili s takimi uradniki, ki umejo nas in mi njih. Sedanjí pa ne znajo druzega kot: „Kaj češ?“ naj si bode star, ali mlad, gospod, ali berač. Pogreb teh toliko slavnih in znanih zaničevalcev našega naroda sporočim v kratkem in se pokaže: Kedo je surov, Nemec ali Slovenec?*)

Gorica 10. junija [Izv. dop.] Pozvedeli smo iz Vašega lista, da je tržaško italijansko-telovadno društvo napravljalo redne izlete v okolico tržaško; tudi goriška „Ginastica“, ki je znana zaradi svojih načel, napravljala je nad poldrugi mesec vsako nedeljo in vsak praznik večji izlet v slovensko okolico goriško. Da je to v nekakem sporazumljenju s prijatelji tržaškimi, je več nego očitno; da pa pri vsem tem naša domača, slovenska društva še niso ukrenola prav nič, nam ni prav umljivo. „Sokol“, ki živi — bodimo odkritosrčni — uže drugo leto na papirji, se ne premakne. Vsako leto eden občni zbor, navdušeni nagovori, petje, novi projekti — in dovolj zopet za edno leto. Tudi „bralno in poldrugo društvo“ še ni napravilo nobenega izleta. Kaj to pomeni, nam ni znano; pač pa je razvidno, da na ta način ne koristimo naši sveti stvari. Mnogo bi imeli še v mislih — a kaj hočemo, vseh je nekaka letargija, vseh nekaka brezdelavnost in gorje človeku, ki bi hotel omeniti edno ali drugo, kajti vedno se le kriči: „Kdo je to pisal?“ — „kričajmo ga“ — in nikdar ne: „Če je to res, kar se je pisalo, je nekako žalostno in treba pomoči, treba prevratka“.

O zadnjih volitvah za občinski zastop se je n. pr. zopet živo razvidelo, kako potrebna bi nam bila preustrojitev „Sloge“, o katerej uže nad drugo leto ne čujemo nič; vsaj znano nam je, da je bila zadnja odborova seja takrat, ko so se imenovali dve učiteljski moči za slovensko privatno šolo — in od takrat ni niti seje niti prepotrebne običnega zbora. Če so odborniki za večne čase v nekaki permanenci, nam ni znano, a čudimo se tej izredni prikazni, med tem ko vedno čujemo, kako zboruje sosedna „Edinost“, kako se zbira njen odbor, kake prošnje itd. stavlja itd. Pa kaj hočemo, saj nam sedaj ni silne potrebe in kedar pride čas, oživi se tudi naša „Sloga“.

Dobro in umestno bi tudi bilo, ko bi se uže edenkrat postavil spomenik na grobu prerano umrlega, neprecenljivega nam Fr. Erjavca in morda ob enem spomenik na grobu zasluge polnega Antona Hribarja. Po listih v tej zadevi od novega leta sem nismo nič pozvedeli, čeravno je umrl prvo imenovani naš rojak 13. januarja 1887. in drugo imenovani 8. maja 1887. Tu in tam se čuje glas, da bi bilo prav, ko bi vsaj uže edenkrat prišli do končnega cilja. Vso čast in zaupanje dotičnemu odboru, a vedno odlašanje ni tu na mestu, saj vender ni morda tako gorostasnih zaprek, da bi se ne dale v teku mnogih mesecev in poldruga leta odstraniti. —

Po mestu samem imamo letos veliko manj slovenskih napisov pri trgovcih itd. kakor pred dvema letoma. Kdor ga je imel, preberval ga je s časom, kajti lepše je, da živimo v slogi in prepustimo vse svojim sodeželanom, ki nam hočejo vse promeniti. Organizirani pa so tudi slednji tako, kakor še nikdar.

Če Vam pristavljam, da dobimo v kratkem v Gorici nov časopis, kateri hoče izdajati prof. bogoslovja dr. Mahnič, znani kritik Gregorčičevih in Stritarjevih proizvo-

*) Pri vas morajo biti res čudne razmere in goditi se strašne stvari; dobili smo uže celo kopico pritožeb o teh neredih od raznih dopisnikov, tudi iz kmetskih rok. Ako ne bode miru, začnemo objavljati vse, kar hranimo, potem naj se pa trgajo. Op. ured.

dov, povedal sem Vam vse. Tako bomo imeli v Gorici štiri liste, to je: „Soča“, ki se sedaj pridno konfiskuje, „Cvetje z vrhov sv. Franciška“, Mahničev list in „Gospodarski list“, ki vedno še izhaja v Pater-nolljeve tiskarni. Pač „svoji k svojim“ kliče v „Soči“ in prilogo pa tiskamo pri sosedu, ki nam je silno gorak. Uzrok temu pa ni založništvo našega prav vrlega političnega lista, marveč ga je iskati drugej.

Dovolj za danes — saj smo tako za-žali v sršenovo gnezdo in pri nas je navada, da se položi odkritosrčno mnenje „ad akta“. Mi smo mi in smo srečni kakor smo! Če pa pridemo na ta način do na-predka, je drugo vprašanje. Dokler bode-mo sami sebe brez vse potrebe hvalili, dokler bomo malomarnost in prepričlo delavnost svojo z venci krasili in to, kar je črna svetlo-modro risali, ne pridemo do željene svrhe. Ni dovolj da pravimo: „Mi smo tukaj, z nami treba računati, nas treba spoštovati itd.“, marveč delo in vedno delo in še le potem nas bode sosed spoštoval in z nami računil. Da bi pa sedaj, ko še nismo prav pri govedini, čeravno smo že zaužili juho, roke navskriž de-jali, ni naša želja. A pustimo to! Drugi-krat več, če Vam drago. (Prosimo! Ured.)

Iz Košančine 10. junija 1888. Žal da Vam nimam o čem drugem nego le o slabem poročati iz svojega kraja in tudi zdaj ne bode zvedel č. čitatelj cenjene „Edi-nosti“ nič veselega iz mojega dopisa, — zatorej me obdaje neka nevolja, — da sem skoraj v zadregi.

Jaz si le domišljujem, nebi li morda boljše bilo, ko ne bi čital širni svet toliko o slabostih in nesrečah in prepiru po „ča-sopisih“ naj bi se vsa tuga, slabosti, ne-sreče in prepiri popolno zamolčali. A da bi nam naše novine samo ljubezen, méd in slastice podajale, a opu-tile naj bi se vse psovke in grenkosti te solzne doline. O da bi se vse to zgodilo, takrat bi človek veseleje pričakoval novin; iz njih bi užival res le božje darove, srce bi se mu v veselji topilo. To bi bili srečni, zares pre-srečni časi. — Do tega časa pa Vam ho-dem vse edno poročati novosti tega kraja, naj pa bodo že namazane z medom ali napol-njene s žolcem, da so le resnične. Evo Vam. —

V Čepnem vladu že nekaj časa prepri med vaščani zaradi ovac. Tukaj je bila uže od nekaj navada, da so vsi po-sestniki, ko so prodali janca, vse molzne ovce skupno molzli, mleko pa je dobil zdaj ta zdaj oni po številu svojih molznic, dotičnik si je potem sam napravil sir doma.

A letos ni več tako, ker ima podžupan toliko ovac, da lahko sam s svojega mleka napravi sir; pustil je zatorej vse druge na cedilu, naj si sam za svoje ovce ovcarje, a vsi drugi vaščani so ostali brez njega, in si morajo sami ovce pasti in sira zaradi tega ne morejo napravljati. Sir se da lahko v denar spraviti, a z mlekom tukaj ni tako.

Vaščani so nevoljni zaradi take škode; to krivdo vračajo na svojega podžupana. Čujte dalje, kaj se je zgodilo! V petek dne 8. t. m. ob 2. p. p., ko je bilo nebo jasno ko ribje oko in solnce zelo pripekalo, ko so bile vse podžupanove ovce v stajah poleg tržaške ceste, pri „Krišci“, udarila je strela v košate lipe, ter jih raznesla, in ubila celo čredo ovac. Ovcar je sedel kakih 40 korakov proč, tudi on se je zvrnil s svojega kamena na zemljo.

Slučajno je bil blizu človek, ki je videl ta nesrečni prizor, pritekel je na po-moč, jel premetavati najprej ovcarja ter ga še spravil k življenji, potem je priskočil k ovcam, jih po velikim trudu še 10 oživil, vse druge pa, 26 glav, je ostalo ubitih. —

Ta nesrečni slučaj naj bi vender pro-budil one, ki tako lehkomišno rabijo strašno kletvino za vsako malenkost.

Domače vesti.

Za Dolenčev spomenik so darovali gg.: Anton Bonné f. 2. Jakob Šnebelj 50 nvč., Josip Kodrič 30 nvč., Edvard Ajder 20 in Jakob Valenčič 15 nvč.

O dohodu odličnih hrvatskih gostov v Trst smo uže govorili. Zdaj doznajemo, da bodo 17. t. m. v Ljubljani in potem pridejo k nam. Glavne točke programa one večerne zabave so:

1. „Kohan i Vlasta“, I. dio: Svatba, od dra. Fr. Markovića.
2. Soloscena „Izmedju dvie stolice“, po francézkom.
3. Veliki prizor III. čina iz kralja „Leara“.
4. „Smrt Petra Svačića“ od Šenoe.

Prostor in dan zabave hočemo poz-neje razglasiti v svojih in nam prijaznih tržaških novinah.

Zopet moramo slavno občinstvo opom-niti na ta krasen večer, in upamo, da se ga prav obilno udeleži, da pokažemo bra-tom Hrvatom, da se zanimamo zanje in Italijanom, da smo tu.

Občinski svet tržaški je imel 12. t. m. tajno sejo, v kateri se je sklenolo to-le: konceptni praktikantje dr. Atilij Frühbauer, Jakob Markič in Scipij Bru-nara se imenujo za konceptne pristave in Petru Fondi se podeli mesto konceptnega praktikanta; pristav mestnega stavbenega urada Jurij Ravber se poviša za inžinirja, pristav 3. razreda Artur Curri za pristava 2. in Hugo Boccasini za pristava 3. raz-reda; dalje se dovoli osebna doklada ku-ratu mestne bolnice Edvardu Saunigu in vdovčina Elizi Dolcetti, vdovi bivšega bol-nišnišnega oskrbnika Aleksandra Dolcet-tija; poviša se plača mašinistu pri mestnej bolnici na 900 gld.; obnové se najemni ugovori za poslopje h. št. 63 v Kjadinu in za prostore kavarne v javnem vrtu; konečno se dovolite osebni dokladi mest-nemu blagajniku J. Grablovcu in bla-gajničnemu kontrolorju A. Gianelliju.

Javna seja bode danes v soboto 16. junija ob 6. uri zvečer. Dnevni red je: 1. Predlog mestne delegacije ob občinskem nametu na hišni davek; 2. volitev deputacije, ki se ima zaradi skladšč, užit-ninskega davka itd. poslati na Dunaj; 3. poročilo tržnega odseka o napeljanji na-brežinske vode v mestno klavnico; 4. prošnja raznih prebivalcev z Opčin za me-sečni živinski semenj; 5. prošnja nekaterih ribičev za preložitve sedanjega ribjega trgca pri sv. Jakobu; 6. prošnja za izredni kredit za nujna dela v državnej obrtni-šoli; 7. predlog načrta za urejenje starega mesta in ulice Cavana; 8. predlog mestne delegacije o zgradbi hlevov in klanic pri poslopji „Ferdinandum“; 9. predložitev računa mestnega carinskega urada za leto 1887.; 10. volitev upravnega in nadzoro-valnega sveta za isti urad; 11. predloga računa za leto 1887. o deželnej dokladi na žgane pijače v koperskem okraji; 12. pred-ložitev glavnega izkaza dohodkov za klavne pristojbine leta 1887.; 13. račun dohod-kov mitnic v letu 1887.; 14. predlog mestne delegacije za ustanovljenje 6 novih mest za veroučitelje na ljudskih šolah; 15. prošnja za dovoljenje kredita za na-pravo novega pohištva v novej ljudske-j šoli v starem mestu in 16. uloga tržaškega društva „Tramway“ o zakasnenji zgradbe proge iz Trsta v Barkovlje.

Križanec vzkresol. Pred dvema dnema je prinesel list „Mattino“ novost, da je Anton Križanac, deželni poslanec isterski in tržaški — umrl. To vest so takoj po-snele še druge novine. Pozneje se je do-znalo, da je Križanac sicer nevarno bolan, a vender da še — živi.

Ob ustanovitvi ljudskih šol v tržaški okolici nam piše prijatelj našemu listu iz Predloke: Prva ljudska šola v okolici tr-žaške se je osnovala v Šklednji leta 1789., na Proseku leta 1790. in na Opčinah leta 1805.; pozneje na Kati-nari in v Bazovici.

Hvaležni smo g. dopisniku na teh podatkih, ki bodo morebiti pobudili naše gg. učitelje iz okolice, da nam pošljejo iz svojih šolskih kronik, katere izvestno vo-dijo, vsaj starejše tvarine o šolah, v ka-terih poučujejo, da bi nam bilo mogoče zbrati kratko zgodovino o prvotnem po-četju ljudskih šol v tržaški okolici in o njih učiteljih. Šolske kronike so neizrecne važnosti, zatorej naj nikdo izmed gg. učiteljev ne zamudi pridno nabirati dat o svojej šoli, da lahko naposled sestavi celo zgodovino in da mu je moči potem po-streči s potrebnimi podatki zgodovinarju, ki bi jih potreboval.

Iz Kopra se nam piše: Pred o. kr. poverjenstvom pri koperskem učiteljašči napravili so preteklega meseca maja skuš-njo usposobljenja za meščanske in ljudske šole priučujoči učitelji in učiteljice: Vlah Josip za meščanske šole iz matematike in naravopisja s hrvatskim učnim jezikom, iz nemščine kakor predmet; Jelušič Ernest za hrvatske ljudske šole z odliko, iz nemščine in italijanščine kakor predmet; Ciotti Josip za hrvatske ljudske šole; Rajčič Anton za hrvatske ljudske šole in iz italijanščine kakor predmet; Tereza Sošič za slovenske ljudske šole, iz hrva-ščine kakor predmet; Fran Delcotti, Dra-gotin Mahnič, Josip Rustja, Josipa Jug za slovenske ljudske šole; Katerina Luz-nik, Michieli Marija za slovenske in itali-janske ljudske šole; Perdich Gisela, Sre-broth Angelina, Clemencich Cecilija za italijanske ljudske šole; Debelak Miha iz veronauka; Tereza Foa, Fani de

Schwarz iz nemščine kakor predmet. Ita-lijanski učitelj, kateri je želel se usposo-biti za hrvatske šole, vztegnol se je, in učiteljica Italijanka za meščanske šole obolela je tekom ustmenega izpita in zaradi tega se je vztegnola.

Vinska razstava v Trstu se vedno bolje obiskuje. Vzlasti zvečer se zbira nebrojno število odličnega občinstva v krasnih dvoranah in uže danes se more trdit, da bode gmotni uspeh sijajen. Po-sebno se hvale izdelki Giannana in pl. Prandija, dalje likver nemške trvdke E. A. Arp in razna izvrstna isterska vina gg. Wagner in dr., Baseggio, G. Carbonaio, Calogorgio in dr. Povprečno obišče raz-stavo vsak dan okolo 1000 oseb, med ka-terimi je mnogo tujcev.

Statistika umrlih. Od 3 do 9. t. m. je umrlo v Trstu 90 oseb in sicer 52 možkih in 38 ženskih. Po starosti jih je bilo 15 do 1., 21 do 5., 11 do 20., 6 do 30., 7 do 40., 13 do 60., 13 do 80. leta in 4 preko 80 let. Lani je umrlo v istej dobi 22 oseb manj. Povprečno je umrlo izmed 1000 oseb 29-99.

Kôzice se bodo stavile brezplačno v Trstu in okolici meseca junija in julija v nastopnem redu: V mestu (dr. V. Tedeschi) v zavodu v ulici Androna dell'Olmo št. 1 razven ob nedeljah in praznikih vsak dan od 1. do 2. p. p. in v mestnej telovadnici (Via della Valle) popoldne od 5. do 6. zdravniki: dr. F. Coduri v ponedeljek 18. t. m., dr. L. Horn vtorek 19., dr. E. Zam-pari v sredo 20., dr. L. Janovitz v četrtek 21. in dr. A. Costantini v soboto 23. t. m.; dalje v okrajnih ambulancah: dr. A. Turk pri sv. Jakobu, dr. F. Sterle v Farnetu, dr. G. Fano pri sv. Ivanu, dr. C. Sapun-zachi pri sv. Ani, vsi od ponedeljka 18. do sobote 23. t. m., konečno v okolici v šolskem poslopji dotičnega kraja od 5½ do 6½ ure zvečer in sicer: v Šklednji dr. E. Sapunzachi 25. in 26. t. m.; na Kati-nari dr. F. Sterle 28. t. m. in 6. julija; v Barkovljah 28. in 30. t. m. ter 1. julija, v Rojanu pa dné 25., 26. in 27. t. m. dr. Florio; dalje dr. M. Szirmay 18. in 19. t. m. na Opčinah, 20. in 21. v Trebčah in 22. ter 23. v Bazovici; dr. Susa pa 18. in 19. na Proseku in 20. ter 21. t. m. pa v sv. Križi.

Nečloveška mati. 28-letna krušarica Marija Godina, po domače „Merlakova“ iz Šklednje je porodila dné 29. aprila t. l. krepko dete, katero je pa takoj zadušila ter je vrgla v stranišče.

Nespreten voznik. Mlekar Zanier iz sv. Marije M. zgornje je vozil po ulici Acquadotto tako hitro in neoprezno, da je podrl 9-letnega učenca, katerega je kolo na levej nogi poškodovalo. Neopreznega mlekarja so prijaviili policiji.

Deželni zbor kranjski je sklican na 20. t. m.

S Tolminkesega se nam piše: Frana Škočirja so potegnoli pri sv. Urhu mrt-vega iz Soče; ne ve se, zakaj se je šel hladit v Sočo; menda je to znamenje časa. — Mlada gospá v Tolminu se je zelo ožgala; kuhajoča kavo s špiritom se po neprevidnosti ožge po obrazu in lasje so jej zgoreli.

Slavnost štiridesetletnega vladanja Nj. Veličanstva presvitlega cesarja Frana Josipa I., napravijo skupno briska društva namreč: Slovenski jez, Čitalnica v Koj-skem, Katoliško bralno društvo v St. Flo-rijanu, Slov. čitalnica v Cerovem, Bralno društvo v Kozani, Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda, — se sodelovanjem dru-gih briskih rodoljubov dne 24. junija 1888. v Kojskem na grajskem dvorišči blagorod. g. Jan. Kumarja. Razpored: 1. Slavnostni govor. 2. „Cesarjeva kantata“ Hribar-Haydn; možki zbor z godbo. 3. „Briskih Slovencev pozdrav svojemu ce-sarju“, po S. Gregorčiču; deklamacija. 4. „Slovan na dan“, Volarič; mešani zbor. 5. „Avstrija in Sloveni“, govor. 6. „Jadran-sko morje“, Hajdrih; možki zbor. 7. „Slo-venija zvesta“, prizor. (Osebe: Slovenija, Avstrija, Irredenta, Hčerka Slovenije, Dvorna dama Avstrije, Brambovci, peva-joči, „Br. budnico“.) 8. „Slavjanka“, Carli; mešani zbor z godbo. 9. „Štruklji“, šaljiv prizor. 10. „Naprej“, Jenko; možki zbor z godbo.

Začne se slavnost po blagoslovu, ob 4 popoldne. Po dokončanem raz-poredu začne „banket“ in svobodna zabava z govori, petjem, godbo in umetalnimi ognji. Ustoppina k slavnostni „besedi“: 20 kr., sedež: 10 kr. Ustoppina k banketu: 1 gl. Kdor se misli udeležiti banketa, naj to blagovoljno oznani g. Jan. Kumarju, graj-ščaku v Kojskem vsaj do 20. junija.

Ako bi vreme ne služilo, se odloži slavnost. Ker je ta slavnost za Brda važna,

je velespoštovano občinstvo z iskrenostijo vabljeno k obilni udeležitvi.

Slavnostni odbor.

Občinski svet goriški je sklenol usta-noviti v spomin 40-letnice vladanja Njeg. Veličanstva cesarja Fran-Josipovo otroško zabavišče, ter dovolil v to svrhu 10.000 gld. Tudi nova topniška vojašnica ima se imenovati „Fran-Josipova vojašnica“. Obe zgradbi se odpreti dné 2. decembra tek. leta.

Stari bankovci po 1 gld. od 7. julija 1866. se menjajo samo še do 30. junija t. l. pri finančnem ministerstvu na Dunaji in sicer se mora uložiti kolekovana proš-nja. Po 30. juniji se ne menjajo nikjer več.

Slepar. Odpeljali so na Dunaj v zapor trgovca Maksimilijana Minka iz Dürschaua, ki je imel svojo trgovino v Bombaji in osleparil razne dunajske trgovce za preko 26.000 gld. Pobegol je zatem v Evropo, toda zasačili so ga v Trstu na parniku „Titania“.

Splašena konja. Na obali Grumula sta se splašila konja tramwaya pred mimo-vozečim hrpeljskim vlakom, odtrgala uprego in dirjala v divjem teku do sv. Andreja, kjer so ju železniški uradniki ustavili. Kočijaž je padel raz voz in se na levi nogi hudo poškodoval. Odnegli so ga v bolnico.

Policijsko. Neznani tatovi so ukradli raz vrata hotela „della Ville“ električni zvon vreden 15 gld. — Težaka Antona Brandolina so zasačili baš ko je prodajal 7 kg. ukradene kave. Blago so mu od-vzeli in njega odveli v zapor. — Težak Just Segulin, ki je bil uže večkrat izgnan iz Trsta, znal se je dlje časa policiji skri-vati. Stražniki pa so ga našli v ulici Berga-masco, ali Segulin je pobegol. Ujeli so ga še le pri rocalskem potoku, ker ni mogel več dalje.

Sodnijsko. Javni strežaj Miha Pon-toni je dobil tri tedne ostrega zopora, ker je poneveril nekemu gospodu 60 gld. — Seljak Anton Koradin iz Kopra je bil ob-sojen zaradi javnega nasilstva na 4-mesečni zapor.

Tržno poročilo.

(Cene se razume kakor se prodaje na debeloblagu za gotov denar).

Cena od for. do for.

Kava Mocca	100 K.	124.—	126.—
Rio biser jako fina		104.—	106.—
Java		105.—	107.—
Santos fina		90.—	92.—
„ srednja		85.—	87.—
Guatemala		95.—	97.—
Portorico		108.—	112.—
San Jago de Cuba		124.—	126.—
Ceylon plant. fina		116.—	120.—
Java Malang. zelena		92.—	93.—
Campinas		—	—
Rio oprana		104.—	106.—
„ fina		91.—	93.—
„ srednja		86.—	88.—
Cassia-ligna v zabojih		28.—	29.—
Macisov cvet		390.—	410.—
Ingber Bengal		21.—	23.—
Paper Singapore		97.—	98.—
Penang		73.—	74.—
Batavia		86.—	87.—
Piment Jamaika		33.—	31.—
Petrolej ruski v sodih	100 K.	6.75	7.—
„ v zabojih		8.25	—
Olje bombažno amerik.		37.—	38.—
Leece jedilno j.f. gar.		40.—	41.—
dalmat. s certifikat.		43.—	44.—
namizno M.S.A. j.f. gar.		—	—
Aix Vierge		68.—	70.—
„ fino		64.—	65.—
Rožiči puljski		5.50	5.75
dalmat. s cert.		6.—	6.25
Smokve puljske v sodih		12.50	13.—
„ v venci		—	—
Limon Mesina	zaboj	5.—	7.—
Pomeranče sicilijanske		6.—	8.—
Mandiji Bari La	100 K.	71.—	72.—
dalm. La. s cert.		75.—	76.—
Pignoli		74.—	76.—
Riz italij. najfineji		19.50	20.50
„ srednji		17.50	18.50
„ Rangoon extra		13.25	13.75
„ La		11.25	11.50
„ Ilia		10.75	11.—
Sultanine dobre vrsti		33.—	35.—
Suho grozdje (opaša)		25.—	28.—
Oljbe		15.—	16.—
Slaniki Yarmouth La.	sod	—	—
Polenovke srednje velikosti		35.—	36.—
„ velike		32.—	33.—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K.	34.75	—
„ s certifik.		14.75	15.—
Fazol Coks		—	—
Mandoloni		12.—	12.25
svetlorudeči		11.50	11.75
temnorudeči		12.75	13.—
bohinjski		—	—
kanarček		—	—
beli, veliki		—	—
zeleni, dolgi		—	—
„ okrogli		—	—
mešani, štajerski		—	—
Maslo		60.—	60.—
Sono konjsko		2.63	3.39
volovsko		3.39	4.10
Slama		2.32	3.21
Les, trami kub. č.		—	—
Oglje		2.45	2.70

Poslano.

Voda za pranje konj

za jačanje pred in po velikem trudu in pred šolanjem za dirke je vsled mnogoletnih izkušenj

Kwizde c. k. pr. restitucionalni cvet ter opozarjamo na dotični oglas na tej strani današnjega lista. (b)

Deželno patrijotično društvo
rudečega križa za Trst in Istro
vabi svoje članove na

IX. redni občni zbor,

ki bo v sredo 20. t. m. ob 11. uri d. p. v malej borznej dvorani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo o računu za upravo leto 1887;
2. poročilo pregledovalne komisije;
3. dopolnila volitev enega odborovega člana do konca volilne dobe 1887-1889 (§ 13. pravil);
4. volitev pregledovalne komisije za leto 1888. (§ 19 pravil).

Zahvala.

Za mnoge dokaze najsrčnejšega sočutja za časa bolezni in za mnogobrojno vdeležitev pri pogrebu našega nepozabljivega očeta ozir. tasta gosp.

JAKOBA DUJCA,

posestnika in malinarja,

izrekamo v svojem in v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo.

Žalujejo rodbe.

„Slovanski Svet.“

polumesečnik, obsežajoč po 16 velikih strani, razpravlja kulturna in politična vprašanja slovanska, opisuje važne dogodke iz vseh slovanskih krajev, naznanja važnejša slovanska književna dela in prave slovanske časopise ter objavlja tudi boljša leposlovna dela slovanskih pisateljev v slovenskem prevodu. Sotrudniki so listu odlični Slovani iz raznih delov slovanske zemlje. Cena je nenavadno nizka.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . 3 gld. — kr.
za pol leta . . . 1 gld. 50 kr.
za četrt leta . . . — 75 kr.

Za ljubljanske naročnike in dijake pa celoletno 2 gld. 80 kr., pololetno 1 gld. 40 kr. in četrtletno 70 kr.

Naročnina se pošilja po nakaznicah upravnistvu „Narodne tiskarne“ v Ljubljani.

Isto upravnistvo utegne postreči še z vsemi številkami, ki so doslej izšle.

Uredništvo in upravnistvo
Slovanskega Sveta.

Debelost, medlost se po novejši metodi gotovo odpraviti. Vse kožne bolezni, kot grinte, žoltina, ogrci, pege, rudeče nose in roke, bolezni las se radikalno ozdravijo. Pike od osepne in kožne po obrazu se zmiraj odstranijo. V vsakem kosmetičnem prašanju daje se svet. Navodi, kako se zdraviti, dajo se pismeno, če se vse obširno poroči in se priloži marka za odpis v pismu z naslovom:

„Hygiea-Officin“ Breslau II.

Najnovejše

letno blago

iz prave ovčje volne

pošilja proti povzetju po jako nizkih stalnih cenah poznana rečna in solidna trdka

J. W. SIEGEL

BRNO Brunn.

Gospodje krojači, kateri še nimajo svojih vzorčkov, ter želé razširiti krog svojih naročiteljev v porabo jako solidnega blaga, naj se obrnejo z dopisnico zaupno name.

Dobé mojo najnovejšo zbirko vzorčkov brezplačno in franko.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

KWIZDE

c. kr. izklj. priv.

restitucionalni cvet

(voda za pranje konj)

Služi vsled mnogoletnih izkušenj za jačanje pred in po velikem trudu in podeli konju posebno vztrajnost o dirkah itd. — 1 steklenica gld. 1.40.

KWIZDE

korneuburški živinorejni prašek

za konje, goveda in ovce.

Ako se daje živini redno živinorejni prašek, je vsled mnogoletne izkušnje izvrstno sredstvo proti slabemu teku, molženju krvi in za izboljšanje mleka.

Kwizde krepčajoča krma za konje in goveda za brzo pomoč onemogle živine in pospeševanje reje. — V zabojih po 6 in 3 gld. in omotih po 30 kr.

Kwizde Vaseline za konjska kopita proti suhim in lomečim se kopitom. Lonček f. 1.25.

Kwizde lep za kopita (umeteljni rog). 1 drožič 80 kr.

Kwizde c. kr. priv. prašek za des- infekcijo hlevov, gnojnic, ob enem izvrstno sredstvo za vezanje gnojne soli. — 1 omot po 1/2 kg. 15 kr.; 1/2 zaboja gld. 1.40, 1 zaboj gld. 2.40.

Kwizde svinjski prašek za pospeševanje reje in brzo pomoč onemogle živine. — 1 veliki omot gld. 1.26, mali 63 kr.

Kwizde milo za pranje domače živali, kositrova škatlja po 100 gramov 80 kr., kositrova škatlja po 300 gramov gld. 1.60. 4—1 (B)

Dobiva se pristno:

V Trstu v lekarnah gg.: C. Zanetti, P. Prendini, G. B. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, Josip pl. Leitenburg, A. Praxmarer, M. Ravasini, I. Serravallo, na debelo in izvoznja pri C. Zanettiju, lek.: P. Prendiniju, lek.-ju: po mirodilnicah in eksporterjih: Brajdich & C., H. Hirsch, J. Heimlicher, J. Kirchner, Fran Mell, bratje Zernitz; na drobno v lekarnah, na debelo po vseh večjih mirodilnicah v Postojni, Sežani, na Reki, v Pulju, Rovinju, Dubrovniku, Spletu in Zadru.

Da se varuje pomot, prosimo p. n. občinstvo, da zahteva o kupovanju teh sredstev vedno Kwizde preparate in da se pazi na gorenjo varnostno znamko.

Pošilja se po rošti proti povzetju vsak dan po centralnem skladišču: Kreis-apotheke Korneuburg

Franz Joh. Kwizda,

c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni dobavitelj za živinozdravniške preparate.

Oznaniilo.

Oznani se slavnemu občinstvu, da bo od zdaj naprej vsako leto

na dan sv. Ivana 24. junija

v Boljunci

(v koperskem okraji) novi semenj, posebno živinski, vseh poljskih orodij in ostalega.

PRI JULIJU GRIMMU

dežnikar, Barriera Vecchia 18

je zelo bogata zaloga dežnikov za go spe in gospode za jako nizke cene. — Dežniki iz bombaža od 80 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.

Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 41—104

Takoj delujoče.

Uspeh zagamčen.

Neizogibljivo!

Vsak dobi svoto nazaj, pri katerem bi moj sigurno delujoči

ROBORANTIUM

(sredstvo za bradorast)

brauzpešen ostal. Tako tudi sigurno deluje proti plešivosti, izpadanju lasih, maholjicam in osedenju. Vs eh večkratnim trenjem zagamčen. Originalne steklenice po gld. 1.50. Steklenice za poskus po gld. 1 — prodaje

J. Grolich v Brnu,

v TRSTU pa samo A. Praxmarer in P. Prendini — v LJUBLJANI Edv. Mohr — v GORICI lekarničarja Cristoforetti in Pontoni, A. Hermanek, drogar — na REKI J. Gmeiner, lekar — v CELJU Poljš — v MARIBORU J. Martinz — v GRADCU K. Roth, Murplatz 1

Tam se tudi dobi Eau de Hèbe, iztočno sredstvo lepote, katero izdriži svežost in belost kože.

NI SLEPARIJA!

Marijaceljske želodečne kapljice.

izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodec. Neprecenljive do brote je posebno vpliv njih pri notečnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanju, kisle pehanju, keliki, želodečnem kataru, gorečice (rzavci) pri preobilnej produkciji sline, rumenici bluvanju in gnjus, glavobolu, ako boli iz želodca) krč v želodec, zabasanji, preobilnosti jedi in pijač v želodec, proti glitiam, boleznim na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenice je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalag ima lekarničar „k angelju varhu“. 53—53

Dr. Brady Kremsler,
Morava.

V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju Bisoletto all'orso nero in Serravallu blizo starega sv. Antona

Pozor!

Najuljudneje oznanjam p. n. tržaškemu občinstvu, da sem z 10. junijem t. l. odprl na trgu delle Legna št. 10 v Trstu svojo zalogo z vsak dan dvakrat

svežim, neposnetim mlekom

in sè smetano z Notranjskega, z namiznim surovim maslom in s finim namiznim sirom, z jajci, sè zaklano in očiščeno kuratino itd.

Zagotavlja vedno točno in ceno postrežbo, se preporočam v obilen obisk.

A. Lavrenčič,

prodaja mleka izpod Nanosa.

ZBIRKA

DOMAČIH ZDRAVIL,

kakor jih rabi slovenski narod.

S poljudnim opisom človeškega telesa.

Izdal in založil Dragotin Hribar. — Odobril br. Edvard Benedičič, nadzdravnik usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem.

Ta slovenskemu narodu zelo koristna knjižica dobi se pri „Narodnej Tiskarni“ v Ljubljani, Gospodske ulice št. 12. — Stane 40 kr., po pošti 45 kr.

Tiskarna Dolenc v Trstu

Mlatilnice in čistilnice

za žito, slamoreznice in drugi stroji vsake vrste, orodja in priprave, se dobivajo pri

SCHIVITZ & COMP.

(Živic i družb.)

v ulici della Zonta v Trati.

Pripravljene so tudi uže tiskalnice in mlatilnice za vina itd.

ni nikakor sredstvo, ki skoaj raztrga črevesa in sili naravno njih delovanje! Marveč ta esenca je polajševalna p. vender gotova, uspešna pomoč, ki le podpira naša notranja telesna delovanja in t. d. j. ne škodi črevesom nikdar, če bi se š. z. toliko časa zavživala. Ona od. avlja vse obolenosti želodčeve in telesne, vrančne in jetrne bolezni, kakor posebno slato žilo, vsako telesno zaprtje, vodenico, dolgo. trajajočo drisko v. led. pokvarjenih čreves, in je povrh najuspešnejše sredstvo zoper gliste pri otrocih. — Izd. lovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gl. 36 kr.; pošne stroške trpe p. n. naročniki. V Trstu: Bisoletto, Ponte Rosso; Ed. pl. Leitenburg, Giardin Publico; G. pl. Leitenburg, Piazza S. Giovanni; Foraboschi, lekarna sal Cammello, Corso; Picciola, Piazza Barriera Vecchia; Pozzetto, Palazzo del Lloyd; Praxmarer, Palazzo Municipale; Prendini, Palazzo Modello; Ravasini, Piazza della Stazione; Rovis, Piazza della Legna; Saraval, za magistratom; Serravallo, Piazza Cavana; Suttina, lekarna Liprandi, Piazza della Dogana; Udovcic, Via Farneto; Xicovich, Via S. Niccolò; Zanetti, Via Nuova.

Zgubljene in oslabiljene

možke moči in nezmožnost

Gotov pripomoček! Vsakdo se popolnoma ozdravi z gentalnim ogljenim slapom brez naslednjih notranjih ner. dov na gotov način in za vedno, šestkrat celo v dobi 2 dni, celo navidezno neozdravljiva nezmožnost v vsakej človeški dobi, kakor tudi poluotuje s prijetnim, nečutenim zunanjim zdravljenjem. — Svedoče slavnih profesorjev in zdravniški strokovnjaški spisi, na tisoče zahval od popolnoma ozdrav. lih oseb, svetujejo vsem bolnim rabo ogljen. čevega slapa, ki garantira gotov in trajen uspeh.

Podpolna priprava z dotičnim ponkom in zdravniškimi pričevali for 5.80. Pri pošiljatelj se dobro pazi, da se ne spozna kaj z voj zadržuje in od kod prihaja. Zavod za ordinacije za tajne bolezni:

Dr. Karol Altmann

Dunaj VII. Mariahilfstrasse 70 Dunaj.

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gld., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gld. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega letnika.

METOVALEC.

„Vrtnar“

je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke. „Vrtnar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobe naročniki „Kmetovalca“ zastonj.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni urednik Lovro Žvab.